

Gaziantep Milletvekili Celâl Doğan'ın, 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 18 nci Maddesine Bir Fıkra, Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine ve 120 nci Maddenin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu. (2/692)

Millet Meclisi Başkanlığına

2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 18 nci Maddesine Bir Fıkra İlavesi ve Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Yasa Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini arz ederim.

Gaziantep Milletvekili
Celâl Doğan

GEREKÇE

1. Bilindiği üzere bütün bakanlıklarda ve diğer kuruluşlarda bakana veya üst yöneticiye yardımcı olmak, kuruluşun işlerinin ifasında ve mevzuatının düzenlenmesinde teknik bilgisiyile yol göstermek suretiyle görev ifa eden müşavirler mevcuttur. Adalet Bakanlığının Merkez Kuruluş Kanununun bugüne kadar çıkarılmamış olması ve hizmetin ise; aralıksız gelişerek devam etmesi karşısında, Bakana yardımcı olabilecek birinci sınıf hâkimlerden müşavirlerin Bakanlık hizmetlerinde görevlendirilmesini teminen bu önerge hazırlanmış bulunmaktadır.

Bugün için Adalet Bakanlığına verilen ve genel idare hizmetleri sınıfında bulunan Bakanlık müşavirleri kadrosuna, hâkim sınıfından eleman atanması mümkün olmadığı cihetle yapılacak değişiklik ile Hâkimler Kanununa bağlı (2) sayılı cetvele «Bakanlık Yüksek Müşavirliği» ibaresinin eklenmesi halinde hâkim ve Cumhuriyet savcılarının birinci sınıf olanlarının Bakanlıkta bu sıfatla istihdamı mümkün olacaktır. Aynı zamanda bu kadrolara atanacakları birinci sınıf unvanına sahip olmaları da sağlanmış bulunacaktır. Böylece kıdemli ve tecrübeli elemanlardan Bakanlıkça faydalanmak mümkün olacaktır.

2. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 18 nci maddesine ilave edilen fıkraya uygun olarak yukarıda yer alan geçici madde düzenlenmiştir.

3. 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 4169 sayılı Kanunla değiştirilen 120 nci maddesinde; temyizden başka bütün mahkemelere ve adliyeye bağlı dairelere mensup başkâtip, kâtip ve memurların dairesi amirlerinin inhası ile Adalet komisyonları seçilir. Merkezde Adalet Bakanı, illerde Bakan adına valiler tarafından tasdik olunacağı öngörülmektedir.

Bu defa yapılan değişiklik ve 1730 sayılı Yargıtay Kanunu ile Yargıtayda çalışan memurların atanmaları bu Kanunla düzenlenmiş olduğundan buna ilişkin deyimler madde kapsamından çıkarılmıştır.

Diğer taraftan bugün Adalet örgütüne yeni unvanlarla girmiş bulunan Evrak Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü ve bunların yardımcıları deyimleri madde kapsamına alınmıştır.

Ayrıca yürürlükteki metinde komisyon kararlarının merkezde Bakan ve taşrada Bakan adına valiler tarafından tasdik edilme mecburiyeti bulunduğu halde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 126 nci maddesinin 8 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik şekilde gözönünde bulundurulmak suretiyle bu tasdik mecburiyeti keza madde kapsamından çıkarılmıştır.

Maddenin son fıkrası yer değiştirme cezası ve diğer disiplin işlemleri yoluyla alt bölgelere atanan bazı yüksek dereceli hâkimlerin yürürlükteki 120 nci madde hükmü karşısında kendiliğinden Adalet Komisyonu Başkanlığı görevine ve yürütme durumunda olmaları, uygulamada çeşitli sakıncalar yarattığından, o yerdeki hâkimlerin bilgi, çalışma, başarıları, sicil ve iş durumları dikkate alınarak, Adalet Komisyonunu oluşturacak Cumhuriyet Savcısının dışında başkan ve üyelerinin Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenmesi esası getirilmiştir.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/692
Karar No. : 83

8.2.1979

Millet Meclisi Başkanlığına

Gaziantep Milletvekili Celâl Doğan'ın, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 18 nci Maddesine Bir Fıkra, Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine ve 120 nci Maddenin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmasıyla Komisyonumuzda incelenip görüşüldü.

Teklifte, Adalet Bakanına yardımcı olabilecek birinci sınıf hâkimlerden müşavirlerin Bakanlık hizmetlerinde görevlendirilebilmesi imkânı getirilmekte, Yargıtayda çalışan memurların atanmaları bu kanunun kapsamı dışında bırakılmakta, Adalet encümenlerinin kararlarının merkezde Bakan ve taşrada valiler tarafından tasdik edilme mecburiyeti kaldırılmakta, Adalet encümenlerinin Cumhuriyet savcısı dışında kalan Başkan ve üyelerinin Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenmesi esası getirilmektedir.

Daha önce Komisyonumuzdan ve Millet Meclisi Genel Kurulundan geçen 2/345 esas kayıt no. lu bir teklifle, Adalet Bakanına birinci sınıf hâkimlerden müşavirler atama yetkisi tanındığından, bu teklifin 2556 sayılı Kanunun 18 nci maddesine bir fıkra ekleyen 1 nci çerçeve maddesi ile buna uygun olarak düzenlenen 3 ncü çerçeve maddeye konu, geçici maddesi metinden çıkarılmıştır.

2 nci çerçeve madde ile Hâkimler Kanununun değişik 120 nci maddesinde önerilen yeni düzenleme, icrayı güçlendireceğinden bazı yerlerde büyük şikâyetlere konu olan Adalet encümenleri başkanlarının en kıdemli hâkimden olacağı esası yerine Yüksek Hâkimler Kurulunca seçilmesi ilkesini getirdiğinden aynen kabul edilmiş ve çerçeve 1 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütme maddeleri olan 4 ve 5 nci maddeler, madde numaraları teselsül ettirilerek 2 ve 3 ncü maddeler olarak aynen benimsenmiştir.

Teklif başlığı metinde yapılan yeni düzenlemeye uygun hale getirilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı
Ankara
İsmail Hakkı Köylüoğlu

Başkanvekili
Antalya
Galip Kaya

Sözcü
Kahramanmaraş
Mehmet Yusuf Özbaş
(İmzada bulunamadı)

Çorum
Mustafa Kemal Biberöğlu

Erzincan
Lütfi Şahin

Kahramanmaraş
Hüseyin Doğan

Kırşehir
Doğan Güneşli

Kastamonu
Hilmi Dura

Uşak
M. Selâhattin Yüksel

Zonguldak
Burhan Karaçelik

Zonguldak
Köksal Toptan

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ
CELÂL DOĞAN'IN TEKLİFİ**

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 18 nci Maddesine Bir Fıkra, Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine ve 120 nci Maddenin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Adalet Bakanlığında, Adalet Bakanına bağlı ve onun tarafından verilecek görevleri yerine getirmek üzere Adalet Bakanlığı Yüksek Müşavirlikleri kurulmuş ve bu maddeye bağlı (2) sayılı cetvelin birinci sınıf savcılık bölümüne «Bakanlık Yüksek Müşavirliği» deyimini eklenmiştir.»

MADDE 2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun değişik 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 120. — Ceza İnfaz Kurumları personeli ayrık olmak üzere, bütün ilk derece mahkemeleri ile adliyeye bağlı dairelerin evrak müdürleri, evrak müdür yardımcıları, yazı işleri müdürü, yazı işleri müdür yardımcıları, başkâtip, başkâtip yardımcısı, zabıt kâtibî, memur ve hizmetlileri, ağır ceza merkezlerinde kurulan adalet komisyonlarınca atanır ve nakledilirler.

Birinci fıkrada sayılanlar, atanmalarındaki usule göre gerektiğinde doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca atanır ve nakledilebilirler.

Adalet komisyonları ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde, o yer cumhuriyet savcısı ile başkan ve öteki üyeleri Yüksek Hâkimler Kurulunca belirlenecek hâkimlerden oluşur. Komisyon üye sayısı beşten fazla, üçten az olamaz.»

MADDE 3. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE — Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluş Kanunu çıkıncaya kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesiyle kurulan (Bakanlık Yüksek Müşavirliklerine) birinci sınıf veya birinci sınıfa ayrılmış hâkim, cumhuriyet savcısı ile bu meslekten sayılanlardan yeteri kadarı kendi kadro ve aylıklarıyla Adalet Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının ortak kararnamesiyle atanabilirler.

18 nci maddeye ekli (2) sayılı cetvelin birinci sınıf savcılık bölümünde yer alanlar, kendi istekleri üzerine 1512 sayılı Kanunun 27 nci maddesindeki yerler-

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Teklifin 2 nci maddesi, 1 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

(Gaziantep Milletvekili Celâl Doğan'ın Teklifi)

deki görevlere, bu maddede yazılı kayıt ve şartlara tabi olmaksızın Adalet Bakanı tarafından atanırlar.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Teklifin 4 ncü maddesi, 2 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 5 nci maddesi, 3 ncü maddede olarak aynen kabul edilmiştir.